

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протоколом засідання Біржового комітету ТОВ «ТБ «УКРАЇНСЬКИЙ ХАБ»
№ 1 від 10 вересня 2020 року

Правила біржової торгівлі ТОВ «ТБ «УКРАЇНСЬКИЙ ХАБ»

1. Загальні положення

- 1.1. Правила біржової торгівлі ТОВ «ТБ «УКРАЇНСЬКИЙ ХАБ» (далі - Правила) розроблені та затверджені відповідно до Господарського кодексу України, Закону України «Про товарну біржу», Статуту ТОВ «ТБ «УКРАЇНСЬКИЙ ХАБ» (далі – Біржа) та є основним документом, що регламентує порядок здійснення біржових операцій з товарами, які допущені до обігу на Біржі, проведення біржових торгів, в тому числі електронних, укладення, реєстрації та виконання біржових угод, розгляду біржових спорів і питань, що виникають.
- 1.2. Правила розробляються та затверджуються Біржовим комітетом.
- 1.3. Правила обов'язкові для виконання всіма учасниками біржових торгів, членами Біржі, працівниками Біржі, особами, присутність яких дозволяється в торгово-операційних залах, службових приміщеннях, Програмному продукті, що забезпечує організацію та проведення біржових торгів відповідно до цих Правил, внутрішніх документів Біржі (правил, положень, регламентів, що є додатками до цих Правил) та чинного законодавства України.
- 1.4. Біржа доводить Правила, зміни та доповнення до них, іншу інформацію про свою діяльність за допомогою розміщення цієї інформації на сайті Біржі в Інтернеті за адресою www.uhub.com.ua, що є офіційним повідомленням учасників біржової торгівлі. Біржа може використовувати інші способи інформування учасників біржової торгівлі.
- 1.5. Проведення біржових торгів товарами, купівля-продаж, поставка, обмін яких на Біржі підлягає окремому нормативному регулюванню, здійснюється у відповідності до вимог нормативно-правових актів органів державної влади.
- 1.6. Біржа відповідно до цих Правил забезпечує всім учасникам біржових торгів рівні можливості щодо укладання біржових угод на Біржі в порядку встановленому Законом.
- 1.7. Біржа може організовувати інші форми організованої торгівлі у відповідності до чинного законодавства України.
- 1.8. У Правилах застосовуються наступні терміни:
 - 1.8.1. автоматизоване робоче місце учасника електронних біржових торгів – робоче місце, з якого учасник електронних біржових торгів здійснює доступ до Електронної Торгової Системи (далі по тексті – ЕТС);
 - 1.8.2. **адміністратор електронної торгової системи** – представник Біржі, що має повноваження здійснювати контроль за дотриманням Правил та Регламентів проведення електронних біржових торгів на Біржі (далі – Регламент (и) під час проведення електронних біржових торгів, проводити електронні біржові торги, здійснювати прийом заявок (у тому числі у формі позицій) в ЕТС, зняття (відкликання) заявок на участь в електронних біржових торгах, перевірку надходження гарантійного забезпечення, контроль підписання біржових свідоцтв, підписання біржових свідоцтв та протоколів проведення електронних біржових торгів, виявляти маніпулювання та виконувати інші дії у відповідності з цими Правилами;
 - 1.8.3. **біржові торги** – організоване подання учасниками біржових торгів заявок на купівлю/продаж біржових товарів, укладення біржових угод (біржових договорів) та вчинення інших дій на Біржі щодо таких біржових товарів відповідно до Правил;
 - 1.8.4. **біржова торгівля** – діяльність Біржі та учасників біржових торгів, спрямована на укладання біржових угод відповідно до цих Правил та чинного законодавства України;
 - 1.8.5. **біржова угода** – зафіксоване та зареєстроване Біржою в ЕТС прийняття учасниками біржових торгів зобов'язання укласти біржовий договір щодо біржового товару згідно з Правилами;
 - 1.8.6. **біржовий договір** – договір, що передбачає оплатну передачу біржового товару, який укладається в ході або за результатами біржових торгів відповідно до Правил;
 - 1.8.7. **біржовий товар** – актив (продукція та інші речі, визначені родовими ознаками), допущений до біржових торгів на Біржі згідно з Правилами;
 - 1.8.8. **біржові операції** – дія (сукупність дій) Біржі та/або учасників біржових торгів, спрямована на укладення і виконання біржових угод (біржових договорів), вчинення інших дій на Біржі щодо біржових товарів згідно Правил;
 - 1.8.9. **біржове свідоцтво/аукціонне свідоцтво** – документ, який засвідчує укладання учасниками біржових торгів біржової угоди та є зареєстрованим на Біржі у строки встановлені Правилами;
 - 1.8.10. **біржові місця** – певна сукупність квот (часток) постійного члена Біржі, що підтверджує членство на Біржі, включаючи право на здійснення біржових операцій на Біржі, одержання за це винагороди та інші права, передбачені чинним законодавством України та Статутом Біржі;

- 1.8.11. **біржові торги «з голосу»** – торги, що публічно і гласно проводяться в торгівельних залах Біржі за участі учасників біржових торгів товарами, допущеними до реалізації на Біржі в порядку, встановленому даними Правилами;
- 1.8.12. **брокери** – уповноважені фізичні особи постійних членів Біржі або непостійних членів Біржі (брокерських контор), акредитовані на Біржі згідно з Положенням про надання в оренду біржових місць на Біржі, обов'язки яких полягають у виконанні доручень членів Біржі (клієнтів членів Біржі), яких вони представляють, щодо здійснення біржових операцій на Біржі;
- 1.8.13. **брокерська контора** – непостійний член Біржі, що орендує біржове місце у постійного члена Біржі, згідно з Положенням про надання в оренду біржових місць на Біржі та здійснює біржові операції у власних інтересах та/або у інтересах третіх осіб (клієнтів);
- 1.8.14. **бюлетень середньозважених цін** – документ, що містить інформацію щодо кількісних характеристик та вартості продажу певного біржового товару, що був запропонований та реалізований на біржових торгах;
- 1.8.15. **гарантійне забезпечення** – кошти, що вносяться на поточний (розрахунковий) рахунок Біржі – гарантійний внесок, банківська гарантія, гарантійний лист або інші види забезпечення, які встановлюються окремо для кожної із секцій відповідними внутрішніми документами Біржі (порядками, положеннями, регламентами тощо, що є невід'ємною частиною Правил), учасниками біржових торгів або окремими рішеннями Біржового комітету з врахуванням вимог чинного законодавства України, що надаються Біржі учасниками біржових торгів або їх клієнтами для участі у торгах для гарантування укладання біржової угоди та/або гарантування виконання зобов'язань за договором, укладеним на підставі біржового свідчення;
- 1.8.16. **електронний документ** – електронний документ у визначенні статті 5 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»; електронний документообіг (обіг електронних документів) – електронний документообіг (обіг електронних документів) у визначенні статті 5 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»; електронний підпис – електронний підпис у визначенні статті 1 Закону України «Про електронний цифровий підпис» забезпечується в ЕТС за допомогою ЕЦП або АВП;
- 1.8.17. **електронний цифровий підпис (ЕЦП)** – електронний цифровий підпис у визначенні статті 1 Закону України «Про електронний цифровий підпис»;
- 1.8.18. **електронні біржові торги** – організація та проведення біржових торгів з використанням ЕТС;
- 1.8.19. **заявка на купівлю** – пропозиція на купівлю біржового товару, оформлена за встановленою Біржою формою;
- 1.8.20. **заявка на продаж** – пропозиція на продаж біржового товару, оформлена за встановленою Біржою формою;
- 1.8.21. **картка угоди (тікет)** – документ, що підписується учасниками біржових торгів за результатами проведення біржових торгів «з голосу», у якому зазначаються дані торгів, позиція бюлетеня, кількість, ціна (продавця (пропозиції), покупця (попиту), ціна біржової угоди), реєстраційні номери учасників біржових торгів (продавця та покупця). Необхідність видачі картки угоди (тікету) обов'язково зазначається цими Правилами або іншими внутрішніми документами Біржі;
- 1.8.22. **клієнт** – особа, за дорученням та в інтересах якої учасник біржових торгів подає заявки з метою укладання біржових угод на Біржі;
- 1.8.23. **реєстраційний збір** – плата за послуги, що надаються біржою, у т.ч. за реєстрацію укладених угод;
- 1.8.24. **котирувальна комісія** – підрозділ Біржі, що створюється з числа співробітників Біржі для забезпечення котирування (встановлення рівня) цін на товари, які реалізуються на Біржі і підлягають котируванню, та діє на підставі Положення про Котирувальну комісію;
- 1.8.25. **котирувальна ціна** – ціна, визначена котирувальною комісією Біржі шляхом аналізу цін біржових угод, цін пропозицій, цін попиту на підставі критеріїв та методів обчислення, встановлених Біржою;
- 1.8.26. **крок ціни** – величина, на яку змінюється (зменшується/збільшується) ціна за одиницю біржового товару під час проведення електронних біржових торгів та біржових торгів «з голосу»;
- 1.8.27. **лот** – неподільна партія біржового товару, виставлена на продаж або заявлена до купівлі;
- 1.8.28. **маклер** – особа, уповноважена Біржою здійснювати ведення біржових торгів та контролювати дотримання Правил в ході таких торгів;

- 1.8.29. **маніпулювання** – неправомірні дії або вплив учасника біржових торгів на ціну біржового товару у власних інтересах або інтересах третіх осіб, у результаті чого придбання або продаж цього біржового товару відбувається за іншими цінами, ніж ті, які існували б за відсутності таких неправомірних дій або впливу;
- 1.8.30. **надзвичайна ситуація у діяльності Біржі** – будь-які дії/події та/або обставини, які за оцінкою органів управління Біржі тимчасово або на невизначений термін зроблять неможливими або значно ускладнять виконання Біржою покладених на неї функцій у відповідності з цими Правилами (форс-мажорні обставини та інші обставини, що передбачені договорами, укладеними Біржою);
- 1.8.31. **напрямок** – сукупність секцій за видом товару;
- 1.8.32. **непостійний член Біржі** – юридична або фізична особа-підприємець, яка одержала членство шляхом оренди біржового місця у постійного члена Біржі;
- 1.8.33. **заявка на купівлю** – електронний документ (заявка) в ЕТС, оформлений за встановленою Біржею формою, поданий учасником електронних біржових торгів та підписаний електронним підписом, що містить безумовну комерційну пропозицію (оферту) на купівлю визначеної в позиції кількості лотів та укладання свідчення біржової угоди згідно з умовами поданої позиції відповідно до цих Правил та Регламенту проведення електронних біржових торгів на Біржі;
- 1.8.34. **заявка на продаж** – електронний документ (заявка) в ЕТС, оформлений за встановленою Біржею формою, поданий учасником електронних біржових торгів та підписаний електронним підписом, що містить безумовну комерційну пропозицію (оферту) на продаж визначеної в заявці кількості лотів та укладання біржової угоди згідно з умовами поданої позиції відповідно до цих Правил та Регламенту проведення електронних біржових торгів на Біржі;
- 1.8.35. **постійні члени Біржі** – засновники Біржі та юридичні або фізичні особи, прийняті до її складу згідно зі Статутом Біржі, які сплатили вступний внесок та мають біржове місце (чи певну кількість біржових місць);
- 1.8.36. **Електронна торгова система** – багатостороння система, сукупність баз даних, технічних, програмних, апаратних, телекомунікаційних комплексів і рішень та інших засобів, що забезпечують можливість збору, введення, моніторингу, аналізу, зберігання, обробки і розповсюдження інформації, необхідної для проведення біржових торгів та в ході і за результатами торгів, проведення торгів та підтвердження фактів здійснення біржових операцій;
- 1.8.37. **торгова сесія** – період часу протягом торгового дня, у якій здійснюються біржові торги;
- 1.8.38. **торговий день** – робочий день Біржі, у який проводяться торгові сесії;
- 1.8.39. **ринкова ціна біржового товару** – ціна, сформована в конкурентний спосіб в ході біржових торгів або за результатами біржових торгів
- 1.8.40. **сайт Біржі** – офіційний сайт Біржі в мережі Інтернет за адресою: www.uhub.com.ua;
- 1.8.41. **секція** – спеціалізований напрям діяльності Біржі, в рамках якого здійснюється біржова торгівля певною групою біржових товарів;
- 1.8.42. **сертифікат відкритого ключа** – документ, виданий центром сертифікації ключів, який засвідчує чинність і належність відкритого ключа підписувачу;
- 1.8.43. учасники біржових торгів (учасники торгів) – члени Біржі та брокери, які отримали право на здійснення торгівлі та укладення біржових угод на Біржі;
- 1.8.44. **ціна біржової угоди** – ціна, за якою укладена та зареєстрована на Біржі біржова угода;
- 1.8.45. **ціна попиту** – ціна, яку в ході біржових торгів за біржовий товар пропонує учасник біржових торгів(покупець);
- 1.8.46. **ціна пропозиції** – ціна, з якої починаються біржові торги біржовим товаром в торговій сесії;
- 1.8.47. **члени Біржі** – постійні члени Біржі та непостійні члени Біржі

2. Учасники біржових торгів

- 2.1. До участі в біржових торгах по відповідних секціях допускаються постійні члени Біржі, юридичні особи та фізичні особи-підприємці, акредитовані на Біржі відповідно до Положення про надання в оренду біржових місць на біржі, як непостійні члени Біржі (брокерські контори), за умови дотримання ними кваліфікаційних вимог до учасників біржових торгів з метою забезпечення дотримання принципів діяльності Біржі, згідно вимог чинного законодавства України.

- 2.2. Непостійні члени Біржі приймають участь в біржових торгах через уповноважених брокерів. Кількість брокерів кожної брокерської контори та загальна кількість брокерів на Біржі не обмежена.
- 2.3. Постійний член Біржі має право приймати участь у біржових торгах особисто від свого імені або через свого представника (брокера).
- 2.4. Біржа веде облік членів біржі (постійних та непостійних), учасників біржових торгів та брокерів.

3. Права та обов'язки учасників біржових торгів

3.1. Учасники біржових торгів мають право:

- 3.1.1. подавати на Біржу заявки на продаж, купівлю, обмін біржового товару;
- 3.1.2. брати участь у біржових торгах;
- 3.1.3. укладати біржові угоди від свого імені та за свій рахунок або від імені клієнтів і за їх рахунок (посередництво при укладанні біржових угод шляхом виконання доручень клієнтів і укладання біржових угод на кращих для клієнтів умовах);
- 3.1.4. консультувати клієнтів з питань, пов'язаних з укладанням біржових угод, у тому числі з питань якості та властивостей біржового товару;
- 3.1.5. вносити пропозиції щодо вдосконалення діяльності Біржі.

3.2. Учасникам біржових торгів зобов'язані:

- 3.2.1. дотримуватися законодавства України, даних Правил, регламентів та інших внутрішніх документів та рішень Біржі, що регулюють біржову торгівлю і є невід'ємною частиною Правил;
- 3.2.2. дотримуватись принципів рівноправності учасників біржових торгів, коректної поведінки, взаємоповаги по відношенню один до одного, збереження конфіденційності отриманої інформації;
- 3.2.3. надавати Біржі на її вимогу документи, що стосуються своєї діяльності, та додаткову інформацію щодо біржових товарів;
- 3.2.4. надавати Біржі інформацію про всі зміни, внесені в надані ними для укладення договору оренди біржового місця документи, протягом 5 (п'яти) календарних днів з дня набрання чинності таких змін;
- 3.2.5. виконувати рішення Біржі з питань допуску до біржових торгів, вносити гарантійне забезпечення для участі у біржових торгах, інші обов'язкові платежі, виконувати зобов'язання за укладеними біржовими угодами;
- 3.2.6. сплачувати реєстраційний збір;
- 3.2.7. у встановленому порядку надавати Біржі інформацію про стан виконання зобов'язань за укладеними угодами;
- 3.2.8. реєструвати, вести облік і зберігати документи, пов'язані з діяльністю на Біржі, у тому числі документи бухгалтерського обліку, документи, стандартизовані Біржою, що стосуються укладання та виконання біржових угод, доручення та інструкції клієнтів, а також підтвердження їх виконання або невиконання, оригінали договорів із клієнтами тощо;
- 3.2.9. самостійно отримувати всі необхідні дозволи, ліцензії, погодження тощо, визначені чинним законодавством України;
- 3.2.10. надавати клієнтам точну, коректну і достатню інформацію по біржовому ринку, а також щодо біржових угод, укладених на Біржі в їх інтересах.

3.3. Учасникам біржових торгів забороняється:

- 3.3.1. розкривати або розголошувати доручення клієнта та зміст біржової угоди (біржового свідоцтва/договору, укладеного на підставі біржового свідоцтва), укладати біржові угоди всупереч інтересам клієнта або контрагента з використанням отриманої від клієнта інформації або інформації, що стала відомою внаслідок його роботи;
- 3.3.2. здійснювати фіктивні біржові операції або укладати біржові угоди, які не передбачають зміни власника біржового товару, або мають на меті недобросовісні цілі;
- 3.3.3. встановлювати необґрунтовані ціни і розміри комісійної винагороди, укладати біржові угоди всупереч дорученням клієнтів, робити спроби монополізувати ринок, надавати неправдиву інформацію про ринок;
- 3.3.4. одночасно обслуговувати двох або більше клієнтів, інтереси яких суперечать один одному;
- 3.3.5. представляти в одній торговій сесії інтереси клієнтів, що бажають продати біржовий товар, і клієнтів, що бажають купити такий біржовий товар;
- 3.3.6. використовувати грошові кошти і товари клієнта у власних цілях чи в інтересах третіх осіб;
- 3.3.7. укладати біржові угоди з перевищенням меж внесеного гарантійного забезпечення.

- 3.4. Майнова відповідальність членів біржі за невиконання або неналежне виконання положень Статуту, Правил, положень, регламентів та інших документів Біржі визначається Правилами та Біржовим комітетом.
- 3.5. Представництво постійними членами біржі третіх осіб та вчинення дій на Біржі в їх інтересах здійснюється у порядку, визначеному чинним законодавством України та цими Правилами.
- 3.6. Біржа забезпечує всім учасникам біржових торгів рівні можливості щодо укладання біржових угод з урахуванням винятків, передбачених цими Правилами.
- 3.7. Для участі в біржових торгах по відповідних торгових секціях учасники біржових торгів мають бути акредитовані на Біржі у відповідності до цих Правил та порядків, встановлених Біржовим комітетом.

4. Допуск товару та (або) партії товару до біржових торгів

- 4.1. Предметом біржової торгівлі є біржовий товар, що допускається до обігу на Біржі, реалізація якого через Біржу не заборонена законодавством України.
- 4.2. Не можуть бути предметом біржової торгівлі речі, визначені індивідуальними ознаками, крім виключень встановлених законом.
- 4.3. Партією товару вважається визначена кількість (але не менше двох одиниць) однорідних товарів одного або кількох найменувань, закуплених, відвантажених або отриманих одночасно за одним товарно-супровідним документом.
- 4.4. Перелік і порядок допуску товарів до біржових торгів, а також експертиза біржових товарів може визначатися окремими рішеннями Біржового комітету.
- 4.5. Біржа для допуску біржового товару до обігу на Біржі має право вимагати від учасників біржових торгів (їх клієнтів) оригінали документів або належним чином завірені копії документів, які передбачені регламентами та/або іншими внутрішніми документами Біржі, що є невід'ємною частиною Правил, для підтвердження якості, наявності та походження товару, що виставляється на біржові торги, та платоспроможності учасника торгів.
- 4.6. Біржа має право перевірити показники якості, кількість і місцезнаходження, зазначені продавцем при виставленні товару на біржові торги, в тому числі шляхом огляду товару, відбору зразків проб тощо.
- 4.7. Встановлені стандарти якості, мінімальної кількості (розмір лотів), системи міри та ваги, одиниць виміру та якості біржових товарів можуть узгоджуватися робочими групами по відповідних товарних секціях, затверджуються Біржовим комітетом та зазначаються у інших внутрішніх документах Біржі, що є невід'ємною частиною Правил. Специфікації якості біржового товару оприлюднюються на сайті Біржі.
- 4.8. Біржовий комітет може визначити порядок допуску товарів до біржових торгів, а також порядок проведення експертизи біржових товарів

5. Гарантійне забезпечення виконання зобов'язань

- 5.1. Гарантійне забезпечення виконання зобов'язань по біржовим торгам надається усіма учасниками біржових торгів (їх клієнтами), крім виключень встановлених відповідними Регламентами та може здійснюватися учасниками біржових торгів у вигляді:
 - 5.1.2. гарантійного платежу у вигляді коштів, внесених на рахунок Біржі;
 - 5.1.3. банківської гарантії;
 - 5.1.4. гарантійного листа;
 - 5.1.5. інших форм, визначених рішенням Біржового комітету.
- 5.2. Основним видом гарантійного забезпечення є гарантійний платіж, розмір якого визначає Біржа.
- 5.3. Гарантійне забезпечення надається до початку біржових торгів. Умови, порядок надання гарантійного забезпечення, його повернення чи стягнення за його рахунок штрафних санкцій визначаються Біржою.
- 5.4. Реквізити поточного рахунку Біржі для сплати гарантійного платежу оприлюднюються на сайті Біржі до початку біржових торгів.
- 5.5. Після укладення біржової угоди гарантійний платіж забезпечує виконання зобов'язань учасника біржових торгів (його клієнта) шляхом: зарахування як остаточний розрахунок за біржовою угодою щодо купівлі біржового товару; зарахування з метою вжиття заходів щодо забезпечення виконання біржових угод в інтересах учасників біржових торгів (їх клієнтів), які виконали свої зобов'язання щодо поставки біржового товару чи оплати його вартості; зарахування у якості штрафу, у разі порушення учасником біржових торгів цих Правил, інших документів Біржі чи невиконання ним або його клієнтом укладеної біржової угоди.

- 5.6. Гарантійний платіж повертається учаснику біржових торгів, заявки на купівлю або продаж якого залишені без реєстрації, без задоволення, або якщо такий учасник не придбав чи не продав заявлений ним біржовий товар, крім випадків, визначених цими Правилами.
- 5.7. Сума сплаченого гарантійного платежу повертається Біржою виключно за заявою учасника (його правонаступника) – члена Біржі, протягом 5 (п'яти) робочих днів з дати отримання Біржою заяви.
- Заява на повернення сплаченого гарантійного платежу обов'язково має містити наступні відомості та реквізити:
- 5.7.1. повне найменування учасника біржових торгів;
 - 5.7.2. поштову та юридичну адресу учасника біржових торгів;
 - 5.7.3. реквізити рахунку на який необхідно здійснити повернення гарантійного платежу учасника біржових торгів;
 - 5.7.4. підстава повернення гарантійного платежу (залишення без реєстрації/без задоволення заявки на купівлю або продаж, не придбання /не продаж учасником заявленого біржового товару) з підтверджуючими документами, якщо такі передбачені;
 - 5.7.5. підпис керівника/уповноваженої особи учасника біржових торгів;
 - 5.7.6. дату.
- Заява на повернення сплаченого гарантійного платежу, подана без дотримання вимог п. 5.7. Правил не розглядається та не задовольняється.
- 5.8. Гарантійний платіж може повертатися у інших випадках, визначених Біржою.
- 5.9. Зобов'язання Біржі з повернення гарантійного платежу припиняються та, відповідно, Біржа звертає стягнення на такий гарантійний платіж і використовує його відповідно до цих Правил, якщо учасник біржових торгів не підписав біржову угоду, що мала бути підписана за результатами біржових торгів, або учасник біржових торгів чи його клієнт не виконали зобов'язання з оплати вартості або поставки біржового товару за укладеною біржовою угодою або у інших випадках, визначених цими Правилами
- 5.10. Учасники біржових торгів за згодою Біржі можуть використовувати інші види гарантійного забезпечення виконання зобов'язань, визначені законодавством України.
- 5.11. Розмір та порядок внесення гарантійного забезпечення виконання зобов'язань встановлюються іншими внутрішніми документами Біржі, що є невід'ємною частиною Правил, та/або окремими рішеннями Біржового комітету.

6. Форми проведення біржових торгів

- 6.1. Торги на Біржі проводяться у формі електронних біржових торгів та біржових торгів «з голосу».
- 6.2. Рішення про проведення біржових торгів приймається Біржою.
- 6.3. Розклад проведення біржових торгів доводиться Біржою до відома учасників біржових торгів шляхом його розміщення на офіційному сайті Біржі та іншими способами.

7. Торгова система Біржі та забезпечення електронного документообігу

- 7.1. Електронні біржові торги на Біржі проходять в ЕТС.
- 7.2. Біржа організує електронний документообіг між Біржою та учасниками біржових торгів через систему електронного документообігу ЕТС. При цьому Біржа є посередником в прийнятті, передаванні (доставці), зберіганні, перевірці цілісності та створенні електронних документів, що обертаються на Біржі.

8. Порядок проведення електронних біржових торгів

- 8.1. Електронні біржові торги в ЕТС проводяться в мережі Інтернет.
- 8.2. Розклад проведення біржових торгів розміщується на сайті Біржі.
- 8.3.1. Для участі в електронних біржових торгах юридичні особи та фізичні особи – підприємці повинні набути статусу члена Біржі (постійного або непостійного) або укласти договір доручення з членом Біржі.
- 8.3.2. Непостійний член Біржі (брокерська контора), що набув такого статусу відповідно до Положення про надання в оренду біржових місць на Біржі, має отримати доступ до ЕТС, в якому проводяться електронні біржові торги, зокрема після:
 - 8.3.2.1. укладення договору оренди біржового місця та отримання на Біржі акредитації для доступу до ЕТС;
 - 8.3.2.2. проходження курсу навчання роботи в ЕТС особи (осіб), що буде (будуть) виконувати функції брокера непостійного члена біржі (брокерської контори);

- 8.3.2.3. виконання інших умов, встановлених Регламентом та Положенням про надання в оренду біржових місць на Біржі.
- 8.4. Порядок подачі заявок (у тому числі у формі позицій), укладання і реєстрації біржових угод, а також порядок проведення розрахунків і поставки біржового товару визначений в Регламенті проведення електронних біржових торгів на Біржі.
- 8.5. Учасник біржових торгів несе відповідальність за всі дії, вчинені з використанням його персональних параметрів доступу.
- 8.6. Біржові торги проводяться протягом торгової сесії, початок та завершення якої визначається Біржою, про що повідомляється на веб-сайті.
- 8.7. Подання заявки на купівлю або продаж у вигляді оферти та її акцепт означає, що учасники досягли згоди щодо таких істотних умов біржової угоди та беруть на себе зустрічні зобов'язання виконати її у встановленому порядку та на визначених умовах.
- 8.8. При проведенні торгів у електронній формі, угода вважається укладеною шляхом створення електронного документу та реєстрації її в ЕТС.
- 8.9. Текст типової біржової угоди, яка формується за результатами торгів, оприлюднюється Біржою на власному веб-сайті.
- 8.10. За результатами торгів у електронній формі Біржа може формувати протокол торгів, надавати учасникам витяг про укладену біржову угоду або надати можливість сторонам підписати таку угод у паперовій формі.
- 8.11. За результатами укладання біржової угоди, якщо інше не передбачено Біржою, учасники (сторони контракту) сплачують реєстраційний збір, розмір якого встановлюється Біржою. Оплата реєстраційного збору здійснюється не пізніше наступного робочого дня з дати реєстрації біржової угоди. Розірвання біржової угоди не звільняє сторін такої угоди від сплати реєстраційного збору.
- 8.12. У випадку прострочення сплати реєстраційного збору, винна особа сплачує на користь Біржі за кожен день такого прострочення пеню у розмірі подвійної облікової ставки НБУ від суми заборгованості, якщо інше не встановлено Біржою або біржовою угодою (контрактом).
- 8.13. Відмова або ухилення від підписання біржової угоди або неподання її для реєстрації на Біржі є порушенням цих Правил, що тягне за собою застосування санкцій, передбачених Правилами або рішенням Біржового комітету.
- 8.14. Зміни умов біржової угоди або її розірвання дозволяються тільки за домовленістю сторін, за рішенням біржового арбітражу або суду.
- 8.15. Сторони біржової угоди зобов'язуються реєструвати будь-які зміни до біржової угоди або угоду про її розірвання не пізніше наступного робочого дня після їх укладання. За реєстрацію змін або припинення угоди Біржою може стягуватися плата.
- 8.16. Порядок розгляду спорів:
 - 8.16.1. спори, що виникають у зв'язку з укладанням, зміною, припиненням, розірванням, тлумаченням, визнанням недійсним, виконанням, відповідальністю за порушення умов біржових угод (біржових протоколів/договорів, укладених на підставі біржових свідоцтв), які можуть виникнути між учасниками біржових торгів - сторонами біржової угоди (біржового свідоцтва/договору, укладеного на підставі біржового свідоцтва), а також спори між учасниками біржових торгів та Біржою, учасниками біржових торгів та їх клієнтами (за згодою останніх) підлягають вирішенню згідно цих Правил;
 - 8.16.2. учасники біржових торгів та їх клієнти звільняються від відповідальності за порушення умов біржових угод (біржових свідоцтв/договорів, укладених на підставі біржових свідоцтв) та цих Правил у випадках, передбачених цими Правилами.
- 8.17. Типові форми біржових угод, свідоцтв та договорів, укладених на підставі біржових свідоцтв, з урахуванням особливостей укладання та виконання можуть встановлюватися Біржою.
- 8.18. Місцем укладання біржових угод є м. Київ.
- 8.19. Особливості проведення електронних торгів за окремими секціями/напрямами можуть встановлюватися (встановлюються) відповідними Регламентами.

9. Порядок проведення голосових біржових торгів (біржові торги «з голосу»)

- 9.1. Порядок підготовки до голосових біржових торгів.
 - 9.1.1. Заявки на продаж чи купівлю (поставку, обмін) біржового товару подаються учасниками біржових торгів на Біржу. Форму заявки, спосіб подачі та, у разі необхідності, перелік необхідних документів визначає Біржа.
 - 9.1.2. Біржа або учасник біржових торгів мають право вимагати від покупця та продавця документи, що гарантують своєчасність виконання угоди, укладеної на біржових торгах.

- 9.1.3. При неповному поданні інформації заявка не приймається, про що повідомляється учаснику біржових торгів будь-яким зручним способом (поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком)
- 9.1.4. На підставі поданих від продавців заявок на продаж біржового товару, за умови виконання в повному обсязі продавцями вимог цих Правил, Біржа формує біржовий бюлетень за групами товарів, що виставляються для реалізації на біржових торгах. Біржовий бюлетень оприлюднюється на сайті Біржі та містить інформацію про перелік товарів, що виставляються на продаж, кількість, початковий рівень ціни товару, базисні умови поставки, крок ціни, реквізити поточного рахунку Біржі, а також містить інформацію про місце, дату і час проведення біржових торгів, кінцевий термін прийняття заявок на участь в торгах.
- 9.1.5. Учасник біржових торгів може зняти заявку на продаж або купівлю, а також змінити вказану в заявці інформацію не пізніше, як за одну добу до початку торгів, якщо інше не встановлено Біржовим комітетом Біржі.
- 9.1.6. Біржовий бюлетень оголошується маклером, що веде торги.
- 9.2. Проведення голосових біржових торгів.
- 9.2.1. Реєстрація та допуск у торгово-операційну залу учасників біржових торгів починається за 1 (одну) годину і закінчується за 10 (десять) хвилин до початку біржових торгів.
- 9.2.2. Маклер інформує учасників торгів про зміни, які внесені до біржового бюлетеня, якщо такі були внесені та оголошує початок біржового торгу, після чого називає номер позиції згідно з біржовим бюлетенем даного біржового дня.
- 9.2.3. Учасник торгів - продавець піднімає реєстраційний номер, що підтверджує його присутність в залі. При відсутності учасника торгів-продавця позиція, яку він заявив, знімається з торгів.
- 9.2.4. Учасник торгів-покупець сповіщає про готовність купити товар по даній позиції біржового бюлетеня за оголошеною ціною підняттям реєстраційного номера.
- 9.2.5. Під час обговорення ціни товару продавець може знижувати, а покупець - підвищувати її. Після кожної зміни пропозиції маклер починає трикратне повторення нової запропонованої ціни, називаючи при цьому реєстраційний номер учасника торгів-покупця: № - ціна раз, № - ціна два, № - ціна три. Фраза «№ - ціна три» є закінченням обговорення ціни.
- 9.2.6. Якщо інших покупців немає, угода вважається укладеною після оголошення ліцитатора: № _____ за ціною _____ продано брокеру № _____. Якщо покупців виявиться більше одного, між учасниками біржових торгів проводиться конкурентний торг «на підвищення». Учасник торгів-покупець, який запропонував найвищу ціну, вважається стороною біржової угоди.
- 9.2.7. Якщо покупців на оголошену позицію за стартовими умовами не виявлено, учасник торгів-продавець може запропонувати зниження ціни. При виявленні покупця, маклер фіксує ціну продажу і оголошує продаж позиції (позиція №__ по ціні __ продана учаснику під № __). Якщо після запропонованого зниження ціни покупця не виявиться, продаж позиції за згодою учасника торгів-продавця переноситься на наступну торгову сесію чи проводиться після перерви в торговій сесії.
- 9.2.8. Коли під час зниження ціни виявиться більше одного покупця, між ними проводиться конкурентний торг на підвищення ціни.
- 9.2.9. При відсутності попиту на позицію учасник торгів-покупець може запропонувати учаснику торгів-продавцю змінити умови продажу. Якщо учасник торгів-продавець згоден, біржова угода укладається на запропонованих учасником торгів-покупцем умовах. Право вибору сторони біржової угоди між учасником торгів-покупцем, який згоден на купівлю позиції згідно з заявкою, і учасником торгів-покупцем, що запропонував більш високу ціну, але лише на частину замовленої партії, має учасник торгів-продавець.
- 9.2.10. Учасники біржових торгів, що уклали біржову угоду, підписують картку угоди (тікет), в якій 13 зазначені дані торгів, позиція бюлетеня, кількість, ціна (продавця (пропозиції), покупця (попиту), ціна біржової угоди), реєстраційні номери учасників біржових торгів (продавця та покупця).
- 9.2.11. Після оголошення всіх позицій біржового бюлетеня маклер надає учасникам біржових торгів можливість для заяв і пропозицій, що стосуються змісту торгів або їх процедури, оголошує офіційні повідомлення Біржі.
- 9.2.12. Про закінчення торгів учасники біржових торгів «з голосу», які беруть у них участь, сповіщаються маклером.
- 9.2.13. За результатами біржових торгів «з голосу» Біржа видає бюлетень середньозважених цін та оприлюднює його на сайті Біржі та/або інформаційному стенді Біржі.

- 9.2.14. По закінченню біржових торгів учасниками біржових торгів укладаються та Біржею реєструються біржові угоди.
- 9.2.15. Біржова угода вважається укладеною з моменту її реєстрації на Біржі.
- 9.3. Порядок реєстрації та оформлення біржових угод.
- 9.3.1. За результатами біржових торгів в день їх проведення оформляється протокол проведення біржових торгів, що підписується маклером та учасниками біржових торгів (брокерами).
- 9.3.2. Дані підписаних маклером тікетів порівнюються з даними реєстратора про покупця, продавця, кількість товару та ціну укладених біржових угод. У випадку розбіжності даних тікетів з даними реєстратора, рішення про умови біржової угоди приймає маклер, що вів торги, з зазначенням такого рішення та розбіжностей з протоколом проведення біржових торгів.
- 9.3.3. Учасники торгів зобов'язані підписати біржову угоду та подати її на реєстрацію Біржі, а Біржа зобов'язана зареєструвати підписану обома учасниками торгів біржову угоду не пізніше наступного за укладенням біржової угоди робочого дня.
- 9.3.4. Біржовій угоді присвоюється реєстраційний номер і після реєстрації вона підписується уповноваженою особою Біржі та скріплюється печаткою Біржі.
- 9.3.5. Інформація щодо оформлених біржових угод вноситься в журнал реєстрації біржових угод.

10. Права, обов'язки та відповідальність маклера

- 10.1. Маклер має право:
- 10.1.1. робити офіційні оголошення та повідомлення з питань, пов'язаних з порядком проведення біржових торгів «з голосу»;
- 10.1.2. призупиняти торги на час, що не перевищує 1 (одну) годину;
- 10.1.3. робити зауваження учасникам торгів у випадку порушення ними правил поведінки під час торгів та вимагати неухильного виконання учасниками біржових торгів Правил, інших вимог, встановлених Біржею;
- 10.1.4. призупиняти участь у біржових торгах учасника біржових торгів, який допустив порушення Правил, видаляти такого учасника з залу;
- 10.1.5. за погодженням з органами управління Біржі, у разі виникнення надзвичайної ситуації та/або маніпулювань, призупиняти біржові торги для проведення наради та прийняття рішення, затримати початок біржових торгів.
- 10.2. Маклер зобов'язаний:
- 10.2.1. управляти процесом проведення біржових торгів відповідно до цих Правил;
- 10.2.2. здійснювати контроль за відповідністю результатів біржових торгів та укладених учасниками біржових торгів біржових угод;
- 10.2.3. вживати заходів, що запобігають настанню обставин, що перешкоджають ходу біржових торгів;
- 10.2.4. доводити до відома учасників біржових торгів розпорядження Біржі та іншу інформацію, пов'язану з порядком проведення біржових торгів;
- 10.2.5. у випадку виявлення ознак маніпулювань в процесі біржових торгів та при укладенні біржових угод збирати наявну інформацію та негайно повідомляти Біржовий комітет для вжиття заходів.
- 10.3. Маклер несе відповідальність:
- 10.3.1. за забезпечення порядку під час проведення біржових торгів;
- 10.3.2. за дотримання Правил учасниками біржових торгів.
- 10.4. Маклер не несе відповідальність за цінові пропозиції учасників біржових торгів у ході біржових торгів.

11. Порядок розрахунків

- 11.1. Учасники біржових торгів сплачують Біржі відповідно до Правил, регламентів та/або інших внутрішніх документів Біржі, що є невід'ємною частиною Правил, наступні платежі та збори:
- 11.1.1. плату за навчання роботі в ЕТС (якщо така встановлена);
- 11.1.2. плату за надання технічного доступу до ЕТС з використанням віддаленого автоматизованого робочого місця, у разі її встановлення;
- 11.1.3. реєстраційний (комісійний) збір;
- 11.1.4. плата за надання учасникам торгів звітних документів за результатами торгів у паперовій формі (у разі її встановлення);
- 11.1.5. інші платежі та збори, встановлені внутрішніми документами Біржі.

- 11.2. Учасники біржових торгів (непостійні члени Біржі) сплачують постійному члену Біржі плату за оренду біржового місця. Порядок оплати вартості біржового місця встановлюється Положенням про надання в оренду біржових місць на Біржі.
- 11.3. Розмір плати за користування послугами Біржі визначений згідно Тарифів на Біржі.
- 11.4. Реєстраційний збір сплачується учасниками торгів, що уклали біржову угоду або їх клієнтами протягом трьох робочих днів, що слідує за днем реєстрації біржової угоди на Біржі. Розмір реєстраційного збору встановлюється Біржовим комітетом та зазначається у внутрішніх документах Біржі, що є невід'ємною частиною Правил, і сплачується на основі рахунку на оплату реєстраційного (комісійного) збору направлено в тому числі в простій електронній формі. Днем виконання зобов'язань учасника торгів по оплаті реєстраційного збору вважається день зарахування коштів на рахунок Біржі.
- 11.5. За надання учасникам електронних біржових торгів звітних документів за результатами торгів у паперовій формі, що надаються Біржею на основі заяви учасника торгів щодо надання звітних документів за результатами торгів у паперовій формі, Біржею може стягуватися додаткова оплата за такі послуги. За заявою учасника торгів Біржа після отримання відповідної оплати (у разі її встановлення) протягом 3 (трьох) робочих днів видає звітні документи за результатами торгів у паперовій формі. Плата за надання звітних документів за результатами торгів у паперовій формі вноситься учасником торгів протягом 3 (трьох) банківських днів з дня отримання відповідного рахунку. Днем виконання зобов'язань учасника торгів по оплаті послуг вважається день зарахування коштів на рахунок Біржі.
- 11.6. Розрахунки за біржовими угодами, договорами, укладеними на підставі протоколів, здійснюються відповідно до регламентів та інших внутрішніх документів Біржі, що є невід'ємною частиною Правил.

12. Контроль Біржею виконання біржових угод

- 12.1. На вимогу Продавця та/або Покупця розрахунки за договором, укладеним на підставі зареєстрованої біржової угоди, та/або контроль за виконанням поставки можуть проводитися через рахунок Біржі/за участю Біржі за додаткову оплату таких послуг з боку Продавця та/або Покупця та у порядку, встановленому внутрішніми документами Біржі, що є невід'ємною частиною Правил.
 - 12.1.1. Покупець і продавець, які визначені умовами біржової угоди або за договором, укладеним ними на підставі зареєстрованого біржового свідоцтва, мають право проводити розрахунки за таким договором через рахунок Біржі, яка виступає гарантом здійснення таких розрахунків з боку Покупця за умови зарахуванні ним на рахунок Біржі необхідної суми коштів згідно умов договору.
 - 12.1.2. Покупець і продавець, які визначені умовами біржової угоди або за договором, укладеним ними на підставі зареєстрованого біржового свідоцтва, можуть отримати від Біржі послугу щодо контролю за виконанням поставки та здійсненням розрахунків. У такому випадку сторони мають сповістити Біржу про виконання зобов'язань за договором та підтвердити це необхідними документами (квитанціями, платіжними дорученнями, актами прийому-передачі тощо).
 - 12.1.3. Покупець і продавець, які визначені умовами біржової угоди або за договором, укладеним ними на підставі зареєстрованого біржового свідоцтва, можуть скористатися одночасно послугами, зазначеними у пп.12.1.1. та 12.1.2.
 - 12.1.4. Біржа не несе відповідальності за невиконання чи неналежне виконання сторонами своїх зобов'язань по відношенню одна до одної у відповідності з біржовою угодою.
 - 12.1.5. З метою здійснення контролю Біржа має право вимагати від членів біржі та їх клієнтів документи та інформацію, що стосуються підтвердження поставки біржового товару та розрахунків за біржовими угодами. Ненадання таких документів є порушенням даних Правил та тягне за собою відповідальність встановлену Правилами.

13. Ціноутворення

- 13.1. Порядок визначення котирувальної ціни.
 - 13.1.1. Ціни на Біржі формуються вільно. Рівень цін визначається на кожен вид продукції співвідношенням попиту та пропозиції на біржових торгах, якщо інше не встановлено законодавством України.
 - 13.1.2. Біржею або уповноваженим органом державної влади може бути встановлено верхній та нижній пороги ціни (коридор цін) для біржових товарів, продаж яких на біржових торгах не

- може здійснюватися за ціною, нижчою від нижнього порогу ціни та вищою від верхнього порогу ціни.
- 13.1.3. У період подачі заявок встановлюється початкова ціна біржового товару, що дорівнює ціні пропозиції. Початкова ціна біржового товару встановлюється учасником біржових торгів, що подає заявку, самостійно.
 - 13.1.4. Після торгової сесії Біржа застосовує процедуру котирування, за результатами якої визначає котирувальні ціни. До закінчення торгового дня такі котирувальні ціни вважаються поточними котирувальними цінами. У випадку проведення декількох торгових сесій протягом торгового дня, Біржа застосовує процедуру котирування, за результатами якої визначає котирувальні ціни для окремого біржового товару по всім торговим сесіям даного торгового дня. Оприлюднення результатів котирування за результатами біржових торгів здійснюється на сайті Біржі.
 - 13.1.5. Для кожного біржового товару за підсумками торгового дня після проведення торгової сесії (торгових сесій) котирувальна ціна визначається як середньозважена ціна усіх укладених протягом всіх торгових сесій біржових угод по відповідному біржовому товару.
 - 13.1.6. Відомості про котирувальні ціни відображаються в біржовій інформації, що розміщується на офіційному сайті Біржі в мережі Інтернет.
 - 13.2. Біржа вживає заходів по обмеженню маніпулювання цінами на Біржі з метою попередження та запобігання: різкому підвищенню або зниженню рівня цін протягом торгового дня; штучному завищенню або заниженню цін; змови або поширенню неправдивих чуток з метою впливу на ціни.
 - 13.3. З метою запобігання різкому підвищенню або зниженню рівня цін протягом торгового дня, штучному завищенню або заниженню цін, змови або поширенню неправдивих чуток, які можуть впливати на ціни, Біржа може вживати наступних заходів:
 - 13.3.1. здійснювати контроль за поданими заявками; здійснювати аналіз поданих заявок і укладених біржових угод; здійснювати визначення фактів можливого штучного завищення або заниження цін, змови з метою штучного завищення або заниження цін;
 - 13.3.2. проводити перевірки фактів можливого штучного завищення або заниження цін, можливої змови з метою штучного завищення або заниження цін, можливого поширення неправдивих чуток з метою дії на ціни угод, що укладаються на торгах;
 - 13.3.3. припиняти або зупиняти торги у випадках, встановлених законодавством України, Правилами та/або іншими документами Біржі;
 - 13.3.4. проводити дисциплінарні розслідування і застосовувати до учасників біржових торгів та їх клієнтів дисциплінарні заходи, передбачені Правилами та/або іншими документами Біржі.
 - 13.4. Під час проведення перевірок фактів можливого штучного завищення або заниження цін, можливої змови з метою штучного завищення або заниження цін, можливого поширення неправдивих чуток з метою впливу на ціни угод, що укладаються на торгах тощо, Біржа має право вимагати від учасників біржових торгів та їх клієнтів надати інформацію і документи, які прямо або опосередковано стосуються відповідних заявок або укладених угод, зокрема, але не виключно:
 - 13.4.1. пояснення уповноважених представників членів біржі, їх клієнтів;
 - 13.4.2. копії доручень клієнтів та договорів, на підставі яких були подані відповідні заявки та укладені біржові угоди;
 - 13.4.3. копії інших документів, що підтверджують повноваження посадових осіб членів біржі, їх клієнтів, а також документів, які прямо чи опосередковано стосуються поданих заявок або укладених біржових угод. Біржа має право вимагати оригінали відповідних документів, що подані у копіях, для можливості пересвідчитися у їх автентичності. Копії поданих документів повинні бути засвідчені належним чином, зокрема скріплені підписом уповноваженої особи члена біржі (клієнта) та печаткою (за наявності).

14. Вирішення спорів за біржовими операціями

- 14.1. Спори за біржовими операціями (біржовими угодами та біржовими свідоцтвами) вирішуються сторонами шляхом переговорів або виносяться на розгляд Біржового арбітражу.
- 14.2. Якщо відповідний спір між сторонами неможливо вирішити шляхом переговорів або розгляду Біржового арбітражу, то такий спір вирішується в судовому порядку згідно з чинним законодавством України.

15. Розірвання біржових угод

- 15.1. Біржова угода може бути розірвана:

- 15.1.1. за рішенням суду;
- 15.1.2. за згодою сторін;
- 15.1.3. в односторонньому порядку, якщо це передбачено регламентами або іншими внутрішніми документами Біржі, що є невід'ємною частиною Правил.
- 15.2. У випадку розірвання біржової угоди, сторони угоди зобов'язані сповістити про це Біржу не пізніше 3 (трьох) днів з дня прийняття такого рішення. Розірвання біржової угоди не звільняє сторони від сплати реєстраційного збору Біржі та/або інших платежів, в тому числі не є підставою для їх повернення.

16. Відповідальність Біржі та учасників біржових торгів

- 16.1. Біржа, учасники біржових торгів та їх клієнти несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством України та цими Правилами за порушення законодавства України, регламентів та інших внутрішніх документів Біржі, що є невід'ємною частиною Правил, і рішень Біржі, що регулюють біржову торгівлю.
- 16.2. Рішення про застосування, призупинення або скасування санкцій до учасника торгів або його клієнта приймається Біржовим комітетом.
- 16.3. За порушення учасником торгів або його клієнтом цих Правил, регламентів, та/або інших внутрішніх документів Біржі, що є невід'ємною частиною Правил, невиконання (неналежне виконання) своїх зобов'язань за укладеними біржовими угодами, невиконання рішень Біржового комітету, а також в інших ситуаціях, коли дії учасника торгів перешкоджають або можуть перешкодити проведенню біржових торгів та нормальному функціонуванню ЕТС, до такого учасника або його клієнта торгів можуть бути застосовані будь-які з наступних санкцій:
 - 16.3.1. штраф у розмірі, визначеному Біржовим комітетом;
 - 16.3.2. утримання гарантійного внеску у відповідності з регламентами та/або іншими внутрішніми документами Біржі, що є невід'ємною частиною Правил;
 - 16.3.3. призупинення, обмеження чи припинення допуску учасника торгів до участі у біржових торгах;
 - 16.3.4. припинення членства на Біржі.
- 16.4. У випадку неподання або подання недостовірної інформації, що вимагається від учасника біржових торгів, на Біржу, крім санкцій визначених п. 16.3 Правил можуть застосовуватися попередження та/або недопущення даного учасника до чергових біржових торгів, а у разі повторного неподання або подання недостовірної інформації – припинення допуску учасника торгів до участі у біржових торгах на термін від 3 місяців.
- 16.5. У випадку порушення учасником біржових торгів або його клієнтом порядку розрахунків за біржовою угодою до такого учасника можуть застосовуватись санкції згідно умов біржової угоди.
- 16.6. У випадку безпідставної відмови від підписання біржової угоди (біржового свідоцтва), Біржею здійснюється припинення допуску учасника торгів, яким вчинено порушення, до участі у біржових торгах по відповідній секції та нарахування штрафу в розмірі, визначеному Біржовим комітетом або утримання гарантійного внеску у відповідності з регламентами та/або іншими внутрішніми документами Біржі, що є невід'ємною частиною Правил.
- 16.7. За несвоєчасну сплату учасником торгів реєстраційного збору Біржа вправі стягнути з такого учасника торгів пеню. Пеня нараховується за кожний календарний день прострочення сплати реєстраційного збору, починаючи з дня, наступного за останнім днем терміну його сплати. Якщо учасник торгів не сплатив реєстраційний збір в строки встановлені Правилами, він вважається таким, що прострочив виконання грошового зобов'язання. У такому випадку реєстраційний збір може утримуватись Біржею з суми гарантійного внеску, внесеного учасником торгів, що порушив строки сплати реєстраційного внеску.
- 16.8. У випадку несвоєчасної оплати (не більше 10 (десяти) календарних днів) штрафів, реєстраційного збору Біржі без надання підтвердження обставин, що виключають відповідальність боржника, Біржею застосовується тимчасове, до повного погашення заборгованості, позбавлення права на участь в біржових торгах учасника торгів, який прострочив виконання зобов'язання.
- 16.9. У випадку тривалого (більше 10 (десяти) календарних днів) невиконання зобов'язань з виплати штрафів без надання підтвердження обставин, що виключають відповідальність боржника, Біржею застосовується припинення доступу до біржових торгів та припинення членства члена Біржі, яким скоєно порушення.

- 16.10. З учасника торгів або його клієнта – боржника, що прострочив виконання зобов'язання зі сплати штрафів, передбачених розділом 16 Правил, стягується пеня у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діяла в період, за який сплачується пеня.
- 16.11. Застосування санкцій, передбачених розділом 16. цих Правил, не звільняє учасника торгів від обов'язку щодо відшкодування Біржі всієї суми заборгованості (в тому числі, з урахуванням суми пені), яка підлягає сплаті.
- 16.12. Крім інших, викладених у Правилах підстав, Біржовий комітет може прийняти рішення про припинення допуску учасника торгів або його клієнта до участі у біржових торгах в секції у будь-якому з наступних випадків:
 - 16.12.1. невиконання учасником торгів Правил, регламентів та/або інших внутрішніх документів Біржі;
 - 16.12.2. відкриття господарським судом справи про банкрутство учасника торгів, та/або визнання учасника торгів банкрутом у випадках і порядку, передбачених чинним законодавством;
 - 16.12.3. несплата або неповна сплата учасником торгів реєстраційного збору та/або інших платежів визначених цими Правилами;
 - 16.12.4. відмова або ухилення від підписання документів, визначених у цих Правилах, не підписання та не подання на реєстрацію біржової угоди за результатами біржових торгів;
 - 16.12.5. невиконання учасником біржових торгів (їх клієнтами) рішень та обов'язкових приписів уповноважених органів Біржі;
 - 16.12.6. ненадання Біржі інформації та відомостей у відповідності до встановленого внутрішніми актами Біржі порядку;
 - 16.12.7. надання Біржі завідомо неправдивих відомостей, а також інформації щодо характеристик біржового товару, умов заявок, укладених біржових угод тощо;
 - 16.12.8. укладення біржових угод з використанням інсайдерської інформації або з метою маніпулювань, визначених цими Правилами;
 - 16.12.9. розголошення конфіденційних відомостей і комерційної таємниці про діяльність Біржі та клієнтів уповноважених членів біржі;
- 16.13. Біржа вправі розкрити інформацію про факти невиконання учасником торгів своїх зобов'язань на офіційному сайті Біржі в мережі Інтернет.
- 16.14. Інформаційне повідомлення, що містить рішення Біржового комітету про застосування, призупинення або скасування санкцій (або витяг з тексту такого рішення), передбачених цими Правилами, доводиться до відома учасника торгів не пізніше робочого дня, наступного після дати прийняття рішення.
- 16.15. Учасник торгів має право надати письмові докази у термін, що не перевищує 3 (трьох) робочих днів, з моменту отримання інформації про застосування до нього санкцій. Біржовий комітет зобов'язаний розглянути звернення учасника торгів та винести відповідне рішення з подальшим інформуванням учасника торгів.
- 16.16. При накладенні на учасника торгів штрафу на день застосування штрафних санкцій, Біржа надсилає йому вимогу про сплату штрафу. Штраф має бути сплачений учасником торгів протягом 3 (трьох) робочих днів з дня отримання вимоги про сплату штрафу на розрахунковий рахунок Біржі у відповідності з реквізитами, зазначеними у вимозі про сплату штрафу. Днем сплати штрафу учасником торгів вважається день зарахування суми штрафу на відповідний рахунок банку Біржі.

17. Порядок розкриття та надання інформації

17.1. Порядок збору, обробки та розповсюдження Біржею інформації встановлюється Регламентами та положеннями Біржі.

17.2. Інформування про результати біржових торгів відбувається за результатами проведених біржових торгів.

17.3. Збір, архівація, обробка та розповсюдження інформації, пов'язаної з обігом біржових товарів в результаті проведення електронних біржових торгів здійснюється системою збору, обробки та розповсюдження інформації ЕТС. Інформація про хід та підсумки торгів, що містить дані про ціни біржових угод, котирування біржового товару, а також про кон'юнктуру товарних ринків представляється через ЕТС, на офіційному сайті Біржі в мережі Інтернет.

18. Дії при технічних збоях

18.1. У разі технічного збою у ЕТС учасник біржових торгів інформує про це наявними засобами зв'язку (телефонним, факсимільним зв'язком, електронною поштою тощо) адміністратора ЕТС.

18.2. У випадку, якщо в ході біржових торгів в учасника торгів припинився доступ в ЕТС без вини Біржі, всі його пропозиції, подані раніше, зберігаються.

18.3. У випадку технічного збою в ЕТС оголошується технічна перерва в торгах. При оголошенні технічної перерви адміністратор ЕТС здійснює перевірку цілісності даних про торги в ЕТС та оцінює можливість подальшого проведення торгів.

18.4. Якщо протягом технічної перерви, що оголошена внаслідок технічного збою ЕТС, робота ЕТС може бути поновлена, то торги поновлюються після закінчення технічної перерви. Після поновлення торгів учасники торгів повторно виконують процедури для авторизації в ЕТС.

18.5. Протягом технічної перерви, що оголошена внаслідок технічного збою ЕТС, робота ЕТС може бути поновлена. Якщо дані про укладені біржові угоди було повністю або частково втрачено, за рішенням Біржового комітету торгіву сесію може бути поновлено з останньої збереженої точки відновлення даних в ЕТС. Лоти, за якими було укладено біржові угоди, і дані по яких було втрачено, переторговуються після відновлення торгової сесії в ЕТС. Після поновлення торгів, учасники торгів повторно виконують процедури для авторизації в ЕТС.

18.6. У разі поновлення Біржових торгів, час їх закінчення повідомляється адміністратором ЕТС через систему повідомлень ЕТС.

18.7. Якщо під час технічної перерви, що оголошена внаслідок технічного збою ЕТС, працездатність ЕТС не може бути поновлена, то така ситуація визнається надзвичайною/форс-мажорною.

18.8. У всіх випадках технічних збоїв ЕТС на письмовий запит учасника біржових торгів Біржею надається довідка про технічний збій ЕТС.

19. Обставини непереборної сили та форс-мажор

19.1. Учасники біржових торгів, їх клієнти та Біржа звільняються від встановленої даними Правилами та/або чинним законодавством України відповідальності за порушення цих Правил (та/або або інших внутрішніх документів Біржі, що є невід'ємною частиною Правил) та/або за незабезпечення у відповідності з цими Правилами (та/або іншими внутрішніми документами Біржі, що є невід'ємною частиною Правил) належних умов для проведення біржових торгів, якщо буде доведено, що таке порушення відбулося внаслідок дії обставин непереборної сили та/або форс-мажорних обставин, визначених даними Правилами (або іншими внутрішніми документами Біржі, що є невід'ємною частиною Правил), за умови, що їх настання було підтверджено у визначеному Правилами (або іншими внутрішніми документами Біржі, що є невід'ємною частиною Правил) порядку.

19.2. Під форс-мажорними обставинами в цих Правилах розуміються випадки, непереборна сила, а також інші обставини, встановлені регламентами та/або іншими внутрішніми документами Біржі, що є невід'ємною частиною Правил, як підстава для звільнення від відповідальності за порушення цих Правил.

19.3. Під непереборною силою в даних Правилах розуміються будь-які надзвичайні або невідворотні події зовнішнього світу щодо учасників біржових торгів, їх клієнтів та Біржі характеру або їх наслідку, які виникають без вини учасників біржових торгів, їх клієнтів та Біржі, поза їх волею або всупереч волі й бажанню, і які не можна, за умови застосування звичайних для цього заходів, передбачити й не можна при всій обережності й передбачливості запобігти (уникнути), у тому числі, але не винятково, стихійні явища природного характеру (землетруси, повені, урагани, руйнування в результаті блискавки тощо.), нещастя біологічного, техногенного й антропогенного походження (вибухи, пожежі, вихід з ладу машин і устаткування, масові епідемії, і т. п.), обставини громадського життя (війна, воєнні дії, блокади, громадські хвилювання, прояви тероризму, масові страйки й локауту, бойкоти і т.п.), а також видання заборонних або обмежуючих нормативних актів органами державної влади та/або місцевого самоврядування, інші законні або незаконні, заборонні або обмежуючі заходи зазначених органів, які унеможливають виконання належним чином учасниками біржових торгів (їх клієнтами) та/або Біржею цих Правил або тимчасово перешкоджають такому виконанню.

19.4. Під випадком у Правилах розуміються будь-які обставини, які не вважаються непереборною силою відповідно до Правил і які безпосередньо не обумовлені діями учасників біржових торгів, їх клієнтів та Біржею і не пов'язані з ними причинним зв'язком, які виникають без вини учасників біржових торгів, поза їхньою волею або всупереч волі і бажанню учасників біржових

торгів, і які не можна за умови застосування звичайних для цього заходів (мір) передбачити й не можна при всій обережності й передбачливості запобігти (уникнути).

19.5. Не вважається випадком, зокрема, недотримання своїх обов'язків учасником біржових торгів або його клієнтом, що порушив ці Правила, відсутність на ринку товарів, необхідних для виконання зобов'язань за цими Правилами, відсутність у учасника біржових торгів або його клієнта, що порушив зобов'язання, необхідних коштів (стаття 617 Цивільного кодексу України).

19.6. Настання випадку враховується при застосуванні санкцій до учасників торгів та їх клієнтів.

19.7. Настання непереборної сили та форс-мажорних обставин повинно бути засвідчене визначеним чинним законодавством України компетентним органом.

19.8. При виникненні обставин непереборної сили або форс-мажорних обставин та/або їхніх наслідків у будь-кого з учасників біржових торгів (їх клієнтів) та/або Біржі, той учасник біржових торгів або їх клієнт та/або Біржа повинен повідомити інших учасників біржових торгів та/або їх клієнтів, з якими в даного учасника є зобов'язання, та Біржу у 3 (триденний) термін з урахуванням можливостей технічних засобів миттєвого зв'язку й характеру існуючих перешкод, однак не пізніше 10 (десяти) календарних днів, про настання та/або припинення дії обставин непереборної сили та/або форс-мажорних обставин та/або їхніх наслідків, а також їх впливу на виконання цих Правил.

19.9. Якщо форс-мажорні обставини та/або їх наслідки тимчасово перешкоджають повному або частковому виконанню зобов'язань за цими Правилами, час виконання зобов'язань продовжується на час дії таких форс-мажорних обставин або усунення їхніх наслідків.

19.10. У разі настання в ході біржових торгів обставин, які можуть бути підставою для визнання ситуації надзвичайною та/або форс-мажорною, біржові торги припиняються на період не більше 30 (тридцяти) хвилин для здійснення необхідних заходів, спрямованих на забезпечення нормального проведення торгів на Біржі. Якщо після припинення торгів обставини, які можуть бути підставою для визнання ситуації надзвичайною та/або форс-мажорною, будуть усунуті протягом 30 (тридцяти) хвилин і не пізніше, ніж за 10 (десять) хвилин до закінчення торгової сесії, то біржові торги поновлюються.

19.11. При поновленні біржових торгів заявки та біржові угоди (свідоцтва), відповідно подані і укладені в ЕТС до моменту призупинення біржових торгів, можуть бути скасовані.

19.12. При скасуванні біржових торгів у разі визнання ситуації надзвичайною та/або форс-мажорною, результати біржових торгів (частково або повністю) можуть бути визнані недійсними і анульовані.

19.13. Усі рішення, пов'язані із затримкою початку біржових торгів, їх припиненням, поновленням, продовженням, достроковим закінченням або скасуванням їх проведення приймаються Біржовим комітетом та оголошуються (доводяться до відома учасникам торгів) маклером або адміністратором ЕТС.

19.14. Окремим випадком надзвичайних обставин є ситуація цінової нестабільності і значних коливань цін біржових товарів понад установленого Біржею або уповноваженим органом центральної виконавчої влади допустимого коридору коливання котирувань. З метою виявлення причин цінової нестабільності та значного коливання ціни біржового товару Біржа здійснює перевірку. Адміністратор ЕТС, маклер або Біржовий комітет може призупинити біржові торги на строк, що не перевищує строку перевірки причин цінової нестабільності та значного коливання ціни. В рамках розпочатої перевірки Адміністратор ЕТС, маклер або Біржовий комітет може прийняти рішення про поновлення торгівлі, якщо ціни не перевищили встановлений Біржею або уповноваженим органом центральної виконавчої влади допустимий коридор коливання ціни. Строк перевірки не може перевищувати 2 робочих днів, якщо інше не встановлено рішенням Біржового комітету. Про призупинення біржових торгів внаслідок настання ситуації цінової нестабільності і значних коливань цін Біржа негайно інформує усіх зацікавлених осіб усіма можливими засобами (телефонним, факсимільним зв'язком, електронною поштою тощо). Рішенням Біржового комітету можуть визначатися додаткові показники, які характеризують ситуацію цінової нестабільності і значних коливань цін.

20. Заключні положення

20.1. Зміни та/або доповнення до цих Правил затверджуються Біржовим комітетом.

20.2. Окремі положення цих Правил можуть бути оформлені у вигляді окремого(их) внутрішнього(их) документу(ів), які містять обов'язкову вказівку, що вони є частиною цих Правил.

20.3. У випадку внесення змін до законодавчих актів, що регулюють функціонування товарних бірж, ці Правила застосовуються у частині, що не суперечить зазначеним законодавчим актам.

